

Gyvenimas

ISSN 1648-0392

9 771648 039035

Laikraštis Prienų rajono ir Birštono krašto žmonėms
Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos narys

Nr. 82 (10530) * 2022 m. lapkričio 9 d., trečiadienis

Kaina - 0,45 Eur

Šiandien – mėnulio pilnatis.
Saulė teka 7 val. 35 min., leisis

16 val. 30 min. Dienos ilgumas 8 val. 55 min.
Vardadieniai: šiandien – Asterija, Asterijus, Dargina, Darginas, Darginta, Dargintas, Dargis, Estela, Estera, Skirtautas, Skirvainas, Skirvainė, Stela, Ursas, Ursinas, Žvaigždys, rytoj – Galvainas, Galvainė, Galvyda, Galvydas, Gelvydė, Gelvydas, Vaišvila, Vaišviltas, Vaišviltė, penktadienį – Dagnė, Martinijonas, Martyna, Martynas, Martys, Vyginta, Vygintas, Vygintė, Vygirda, Vygirdas, Vygirdė.

Lapkričio 10 – Pasaulinė mokslo diena taikai ir vystymuisi.
Tarptautinė buhalterių ir auditorių diena.

Lapkričio 11 – Paskutinė rudens šventė Šv. Martynas.
Viengungių diena.

Bendruomenė
puoselėja
tradicijas

2 p.

„Būk toks,
kokis esi iš
prigimties“...

3-4 p.

Pasaulyje daugėjant
alergijos maistui,
esame priversti
maitintis kitaip

4 p.

Namų dvasią
palaiko 6 p.
ir kuria ne
daiktai, o juose
gyvenantys
žmonės...

Kraštiečio dovana
kašoniškiams
Ispūdinga
vakarė 8 p.
Veiveriuose

„Keičiasi darbo sąlygos – šviesėja ugniagesių veidai“

Pakuonio komandos ugniagesiai nuo šiol dirbs geresnėmis sąlygomis.

Lapkričio 4 dieną gausiai susirinkusiems svečiams po rekonstrukcijos pristatytais atnaujintas Prienų rajono savivaldybės priešgaisrinės tarnybos Pakuonio ugniagesių komandos pastatas ir vidaus patalpos.

Pakuonio komandos pastatas, kuriame dirba devyni ugniagesiai, po kelis mėnesius trukusių darbų iš išorės pasikeitė neatpažistamai: paaukštintos ir apšiltintos 1957-1960 m. statyto mūrinuko sienos, perdengtas stogas, sutvirtinti pamatai, pastatytas priestatas, sumontuoti garazo vartai. Nuo šiol vietas komandos ugniagesiai budės civilizuotomis sąlygomis: viduje įrengtos jau-

kios darbo ir poilsio patalpos, nauja apšildymo sistema, tualetas ir dušas, nupirkti nauji baldai, po vienu stogu – garažas automobiliui laikyti. Paaukštintus stogą, palėpėje atsirado daugiau erdvės – ši patalpa, anot Pakuonio ugniagesių komandos vado Vytauto Kirlio, ateityje galės būti pritaikyta darbuotojų poiliui ir laisvalaikiui.

Pristatydamas atliktus darbus

Prienų rajono savivaldybės vadovams, Vidaus reikalų ministerijos, Prienų priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos, seniūnijos atstovams, kitiems svečiams, Prienų rajono savivaldybės priešgaisrinės tarnybos vadovas Jonas Kvietkauskas pasidžiaugė, kad per trejus metus, kuriuos jis vadovauja tarnybai, palankaus Savivaldybės vadovui, Tarybos narių pozūrio dėka ugniagesių komandų būstiniene atlikta nemažai remonto ir atsinaujinimo darbų, išsigta naujesnių

(Nukelta į 2 p.)

2022 m. lapkričio 25 d. 12.00 val.
Prienų kultūros ir laisvalaikio centre
(Vytauto g. 35, Prienai)

Prienų rajono savivaldybės šventė „Metų ūkis 2022“

Programa:

- Konkurso „Metų ūkis 2022“
nugalėtojų apdovanojimai
- Prienų rajono savivaldybės mero Alvydo Vaicekausko sveikinimas
- Prienų ūkininkų sąjungos pirmininko Martyno Butkevičiaus sveikinimas
- Svečių sveikinimai
- Šventinis koncertas

„Ošvenčia“ su liaudies daina per gyvenimą keliauja jau 20 metų

Spalio 29 dieną Ašmintos laisvalaikio salėje skambėjo liaudies daina, mat čia vyko rajoninis folkloro kolektyvų sambūris „Keliaujam su daina“. Renginys skirtas Sūduvos metams paminėti, kuriais Seimas pažymėjo Sūduvos krašto įtaką lietuvių kalbos, kultūros bei tapatybės formavimosi ir stiprinimo procesui. Tačiau suvalkietiškoje Prienų rajono teritorijoje gyvuojančiam Ašmintos folkloro kolektyvui „Ošvenčia“ šventė buvo dviguba, mat šiemet ansamblis mini ir kūrybinės veiklos jubiliejinę sukaktį.

Kaip renginio metu sakė „Ošvenčia“ kolektyvo narė, žmogaus gyvenime liaudies daina turi ypatingas tradicijas – ji skamba ne tik švenčių proga, bet ir darbymečiu ar laisvomis atokvėpio valandomis, o Ašmintos laisvalaikio salės folkloro kolektyvas „Ošvenčia“ su liaudies dainomis gyvena ir keliauja jau 20 metų.

Žmogaus gyvenime 20 metų – tai pati jaunystė, o kolektyvui – tai branda ir patirtis. Kaip „Gyvenimo“

skaitytojams pasakojo kolektyvo vadovė Rima Vilkiénė, du dešimtmiečiai kolektyvui buvo gražūs, išpuodingi, kupini įvairių renginių, išvykų į svečius, todėl ir įsimintini. „Kokių švenčių tik nebuvavo per tuos 20 metų: adventinės vakarės, velykinės pietės, užgavėnės, gavėnios... Ir visos jos pradedamos liaudies daina“, – prisiminimais su susirinkusiaisiais

(Nukelta į 8 p.)

Ašmintos laisvalaikio salės ansamblis „Ošvenčia“ kartu su vadove Rima Vilkiene.

„Gyvenimas“ – laikraštis
Jums ir apie Jus!

UAB „TAUROLIS“
BRANGIAI PERKA
Bulius, telyčias, karves.
Atskaitome iš karto. Mokame
6 ir 21 proc. Vežame į Lenkiją.
Tel. 8 687 73 691

Bendruomenė puoselėja tradicijas

Vėlinių dieną Sobuvos kaimo kapinaitėse palaidotųjų artimieji buvo susirinkę maldai Jiezno šv. Arkangelo Mykolo ir Jono krikštytojo parapijos bažnyčioje. Po šv. Mišių dauguma jų kartu su klebonu, Kaišiadorių vyskupijos gen. vikaru Rolandu Bičkauskui dar pasimeldė prie kryžiaus kapinėse ir pabuvo mintyse kartu su giminėmis, buvusiais kaimynais bei pažystamais.

Vėliau Dukurnonių bendruomenės pirminkė Vida Ivanauskienė visus pakvietė dar susitelkti prie atnaujinto kryžiaus Dukurnonių kaime. Kryžius 1991 metais buvo pastatytas vietas gyventojo Julius Kandroto iniciatyva.

Dabar jo atnaujinimu rūpinosi statytojo sūnus Arūnas Kandrotas, kurį gyvenimo kelias parvedė į tėviškę, talkino ir bendruomenės nariai.

Amžinajį atils...

Skaudžią netekties ir liūdesio valandą dėl Tėvelio mirties nuoširdžiai užjaučiame darbuotoją Jūratę TAMULIENĘ ir artimuosius. Telydi Jus paguoda ir dvasios stiprybę šią sunkią netekties valandą.

VšĮ Prienų ligoninės darbuotojai

PR Prienų rajono ir Birštono gyventojai šiemet turėtų sumokėti 419 tūkst. eurų žemės mokesčio

Kauno apskrities valstybinė mokesčių inspekcija (toliau – Kauno AVMI) primena, kad privačios žemės savininkai, prisijungę prie Mano VMI, gali sužinoti mokėtiną žemės mokesčio sumą už 2022 m. ir iš karto ją apmokėti. VMI e. paslaugomis nesinaudojantys žemės mokesčio deklaracijų sulaikini paštu. Žemės mokesčių šiai metais reikia sumokėti iki lapkričio 15 d.

Šiaisiai metais žemės mokesčių apskaičiuotas 9,6 tūkst. Prienų rajono ir Birštono privačios žemės savininkų, kurie į savivaldybių biudžetus sumokės 419 tūkst. eurų: 398 tūkst. eurų sumokės gyventojai, 21 tūkst. eurų – įmonės. Dėl pritaikytų įvairių lengvatų beveik 3 tūkst. Prienų rajono ir Birštono žemės savininkų žemės mokesčio mokėti nereikės.

„Gyventojai, kurie nesinaudoja elektroninėmis paslaugomis, turėtų pasitikslinti, ar teisingai VMI nurodė

savo gyvenamosios vienos adresą (vietovė, gatvė, namo numeris, pašto kodas), nes tik tada laiškai su žemės mokesčio deklaracijomis pasiekia gyventojus“, – atkreipia dėmesį Kauno AVMI viršininkė **Judita Stankevičiūtė**, informuodama, jog pasitikrinti savo gyvenamosios vienos adresą gyventojai gali internete, prisijungę prie Elektroninių valdžios vartų sistemos arba seniūnijose.

(Nukelta į 7 p.)

„Keičiasi darbo sąlygos – šviesėja ugniagesių veidai“

(Atkelta iš 1 p.)

automobilių ir gaisrų gesinimo įrankios. Praėjusiais metais pagerintos darbo sąlygos Jiezno, šiomet – Pakuonio ugniagesiams, o kitaip metais ketinama sugrįžti prie nebaigtų darbų Veiverių komandoje. Už tai, kad jo prašymai sulaukia atgarsio, už supratimą, deramą dėmesį, skiriamas lėšas J. Kvietkauskas padėkojo mervi Alvydui Vaicekauskui ir vėtot politikams.

Prienų rajono savivaldybės priešgaisrinės tarnybos vadovo teigimu, rekonstrukcijos darbai Pakuonio ugniagesių komandos pastate atsiėjo per 56 tūkst. eurų, lėšas skyre Prienų rajono savivaldybė. Prastos būklės pastatas atnaujintas taip, kad iš ankstesnės senos būtinės liko tik sienos. Rekonstrukcija pareikalavo ir laiko, ir statybinių išgūdžių, ir nestandardinių sprendimų, su iškeltomis užduotimis sėkmingai susidoroję statybos meistras **Juozas Bendinskas** ir UAB „Prienų butų ūkis“ darbuotojai (direktorius **Algimantas Valatka**), padėjė įrengti vidas patalpas. Jiems taip pat padėkota.

Atnaujintas Pakuonio ugniage-

sių komandos patalpas, techniką pašventino Pakuonio Šv. Mergelės Marijos Ėmimo į dangų parapijos klebonas, teol. dr., sakr. muz. mgr. **Vilius Sikorskis**. Kiek netikėtai kuno iniciatyva pagalbinėse komandos patalpose suskambo sakralinė muzika, ją palydėjo klebono žodžiai apie vandens ir ugnies elementų reikšmę žmonių gyvenime, ugniagesių darbo prasmę. Melstasi prašant Dievo apsaugotį žmonės nuo maro, bado, ugnies ir karo.

Realiai pokyčiai Prienų rajono savivaldybės priešgaisrinės tarnybos komandose, iniciatyviu jos vadovo darbu pasidžiaugė meras Alvydas Vaicekauskas, jo komandos nariai, seniūnas **Antanas Keturakis**. Meras pripažino, kad prieš keletą metų priimtas principinis sprendimas sustiprinti savanoriškai ugniagesių komandas, pagerinti jų darbo sąlygas, buvo teisingas.

Renginyje dalyvavęs Kauno priešgaisrinės gelbėjimo valdybos Prienų priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos vadovas **Gintautas Baltrimas** pabrėžė, kad „kai keičiasi darbo sąlygos, keičiasi ir veidai – jie tampa šviesesni, žmonės jaučia malonumą

eidiами į darbą“. Pasak jo, dabar Pakuonio ugniagesių darbo sąlygos ne prastesnės nei tos, kuriomis dirba vėles bendruomenės savanoriai Norvegijoje. G.Baltrimas pastebėjo, kad ugniagesių savanorių komandos – tai saugumo ir atramos taškai vienos bendruomenės. Jo teigimui, Pakuonio komanda – bene vienintelė tarnyba miestelyje, dirbanti 24 val. per parą, kurioje gyventojai ir švenčių dienomis, ir savaigaliais gali gauti kvalifikuotą, platesnės apimties pagalbą.

Pasak V.Kirlio, Pakuonio ugniagesių komanda sulaukia maždaug 4-6 iškvietimų per mėnesį, darbo padaugėja pavasarį, kuomet gyventojai neatsakingai degina seną žolę, ir šaltuoju metu, kai, prasidėjus kūrenimo sezonui, neišvalytuose kaminuose užsidega suodžiai.

Aptartos priešgaisrinės saugos srities aktualios

Nuo kitų metų pradžios Lietuvoje startuoja Vidaus reikalų ministerijos inicijuojamas pilotinis priešgaisrinės saugos modelis, kurio tikslas – pagerinti savivaldybės ugniagesių parengtį, jų aprūpinimą, kelti profesinę kvalifikaciją bei užtikrinti operatyvesnį pajėgumą reagavimą į nelaimės. Pagal jį kai kuriuos rajo nuose savivaldybių priešgaisrinės ugniagesių komandų valdymą ir funkcijas perims Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas. Taip tikimasi sukurti bendrą priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemą, kuri būtų pajėgi užtikrinti kokybišką ir patikimą pagalbą gyventojams nelaimės atvejais.

Renginyje dalyvavusio LR Seimo nario **Andrius Palionio** nuomone, vykdant dvielę lygių priešgaisrinės saugos ir gelbėjimo sistemas centralizavimą, taupant valstybės lėšas, yra labai svarbu atsižvelgti į tai, kad po reformos vietas bendruomenės neliktų be ugniagesių paslaugų ir įvykius būtų sureaguota laiku. Jo manymu, tose savivaldybėse, kuriose atsakingai rūpinamas gyventojų sau-

gumai ir investuojama į šią sritį, ne reikėtų skubėti sujungti PAGD ir savivaldybėms pavaldžių tarnybų, galima būtų reikiama techniką ir įrangą pirkti centralizuotai.

Prienų rajone viešėjus ir Pakuonio ugniagesių komandos pasirengimą įvertinės vidaus reikalų viceministras **Vitalijas Dmitrijev** neprisiėmė atsakomybės už tai, kad per dešimtmecius ne viena vyriausybė neskyrė deramo dėmesio priešgaisrinės saugos sričiai. Viceministro teigimu, situacija turi būti nedelsiantaisystina.

Anot jo, šalyje turi veikti vieninga, efektyvi reagavimo sistema, joje dirbtini vienodo lygio kvalifikaciją turintys, reikiama priemonėmis aprūpinti ugniagesių, kurie būtų pajėgūs maksimaliai užtikrinti žmonių saugumą, sveikatą ir turtą.

V.Dmitrijev pastebėjo, jog Lietuvoje situacija yra skirtinė. Vienur, kaip Prienų rajono savivaldybėje, investuojama į ugniagesių savanorių komandų infrastruktūros, technikos atnaujinimą, mokymus, glaudžiai bendradarbiaujama su valstybinėmis priešgaisrinėmis gelbėjimo tarnybomis, o tose savivaldybėse, kuriose se-

Klebonas V. Sikorskas pašventino atnaujintą pastatą, techniką ir ugniagesius. Nuotraukoje – kartu su Prienų r. savivaldybės priešgaisrinės tarnybos vadovu J. Kvietkauskui.

Autorės nuotraukos

kasi sunkiai, siekiama perimti darbuotojus su visais išpareigojimais, t. y. užtikrinant jiems socialines garantijas ir tarnybos testinumą.

V.Dmitrijev, kalbėdamas apie ateity, nedetalizavo, ar pilotinis projektas vėliau gali būti pritaikytas visoje Lietuvoje, bet jis pasiskakė už geresnį dialogą tarp ministerijos, savivaldybių, atskiroms ugniagesių sistemoms priklausančių tarnybų bei vienos bendruomenių.

„Siekiant bendro tikslą – gyventojų saugumo – ateityje neišvengiamai dirbsime kartu. Mes savo ruožtu pasirūpinimė geresniu finansavimu ir aprūpinimiu. Ieškosime pokyčių, kuriuos priimtų ir pačios bendruomenės, taip bus lengviau išsaugoti žmonių gyvybes,“ – kalbėjo vidas reikalų viceministras.

Vėliau VRM atstovai kartu PAGD ir kitų tarnybų darbuotojais apsilankė Kauno PGV Prienų priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje. Kalbėta civilinės saugos, PGT materialinės bazės gerinimo, aprūpinimo ir kadru komplektacijos klausimais.

Dalė Lazauskienė

Pakuonio ugniagesių komandoje viešėjės vidas reikalų viceministras V.Dmitrijev pasidžiaugė tuo, kad Prienų rajono savivaldybė investuoja į priešgaisrinės saugos infrastrukturą.

Gyvenimas – šeimai apie sveikatą

„Būk toks, koks esi iš prigimties“ ...

Šiandien pasaulus kupinas pavoju, šurmuliu... ir tai mus veikia... prarandame savitvardą, pasitikėjimą, atsiranda nerimas, nusivylimas, pradeda sigrūti mūsų dvasia, o vėliau ir kūnas. Tad ką daryti? Kaip atgaivinti kūną, atgaivinti sielą ir susigrąžinti savo galias priimti gyvenimo realybę ir konfliktų bei, atrodo, neišsprendžiamų ir nepakeliamų problemų akivaizdoje rasti ramybę. Štai čia mes turime būti ryžtingi ir negailestingi savo „tinginiui“, abejingumui sau. Turime kasdien mokytis, kaip suprasti save, kitus ir gyventi santarvėje su savimi. Tam šiandien mes visi turime didžiules galimybes. Jei norime būti sveiki, o tada ir laimingi, judėti į priekį, turime išmokti rasti ramybę. Sakysit tai tik psichologija, teorijos, o gyvenimas yra visai kas kita.

Tad kaip suvaldyti savo nerimastingą protą?

- Bet kokiu atveju, jei tik įmanoma, pirmiausia reikia išlikti stipriam ir ramiam. Tada sutelkti dėmesį į tai, kas vyksta ir aiškiai tai suvoki bei suprasti, nes nuo to priklauso, kaip toliau mes veiksime. Išjauskime į priešininko kailį ir pamatykime situaciją jo akimis. Nebūkime išitikinę savo teisumu, nes tai apakina. Kelkime sau klausimą, kodėl žmogus taip pasielgė, kodėl žmogui tai naudinga?

- Būkime visu kūnu, visa esybe čia ir dabar, ne praettyje ar ateityje, o dabartyje.

• Ribokime gaunamą informaciją, nes jos gausa blaško dėmesį. Šiandien pasaulyje nėra lengva tai padaryti. Bandymas pasirodyti labiausiai informuotu žmogumi, žinančiu visas paskalas bei kitų žmonių gyvenimo smulkmenas, tai tik ego (nesveikas tikėjimas savo pačių svarba, arogancija, egocentriškos ambicijos). Svarbiausia – žinokite apie ką nereikia galvoti, ką ignoruoti ir ko nedaryti. Puikus posakis: „šiuksles įdėsi, šiuksles ir išimsi“. „Kaskart savęs paklauskime, ar tai būtina,“ – rašė filosofas, karvedys ir Romos imperatorius Markas Aurelijus.

• Išlaikykime aiškų protą. „Išvalyti protą – tai susitapant su dieviškuoju pradu. Toks yra Kelias.“ (Awa Kenzo). Tiesiog taip yra, kartais reikia neanalizuoti, o atlikti darbą.

• Nesukubékime, būkime dėmesingi ir atidūs. Stabtelékime ir pamatykime.

• Siekime išminties. Niekada nesustokime mokytis. „Žmonės, kurie neskaito, nėra pranašesni už tuos, kurie nemoka skaityti.“ Patirkime ir eksperimentuokime. Išsiaizduokime save sudėtingose situacijose.

• Stiprinkime pasitikėjimą savimi ir nepasiduokime savimeilei (neskatinkime puikybės iškvėptų kliedesiu).

• „Jeiprotas drausmingas, sirdis baimė greitai pakeičia meile.“ (John Cage).

• Oką darome su savo siela? Kokia dabar yra mano siela...vaiko, pauauglio, tirono, plėšrūno ar aukos? Ar jaudina mus sustingusi siela? Turime pasirūpinti ir savo siela, nes tai vieta, kur saugome savo džiaugsmą ir liūdesį. Štai kodėl turime pasirūpinti tvirta morale, vengti pavydo, nepasitikėjimo ir žalingų troškimų, susitalkyti su skausmingomis vaikystės patirtimis, išmokti dėkoti, puoselėti santykius ir mylėti, tikėjimą ir kontrolę patikėti kažkam didingesniams už save, suprasti, kad niekada nebus „gana“.

Sakoma, kad, jei nesirūpiname fizine sveikata ir harmonija, negelbės nei proto, nei dvasios stiprybė. Prieiks pastangų. Reikės:

• Kad kūnas (mūsų įprociai, veiksmai, ritualai ir rūpinimasis savimi) tinkamai parengtų protą ir dvasią, kaip protas ir dvasia tinkamai parengtų kūną. Kiekviena dalis priklauso nuo kitų dviejų. Tai šventa vienybė ir trejybė.

• Kiekvienas turime išmokti pasakyti „ne“, pvz., „atsiprašau, bet negaliu“, „ne, man nepatinka ši mintis“, „ne, palaukusiu ir pažiūrēsiu“, „ne, man nereikia“, „skamba gerai, bet atsisakysiu“ ir pan. Kai žinome, kam pasakyti „ne“, galime pasakyti „taip“, kai dalykai išties reikšmingi.

• Išekimė pasivaikščioti. Eikite, kur dar nebuvote, pajuskite nepažintą ir naują aplinką, tyrinėkite ją, pasirinkite kuo sudėtingesnį maršrutą, pasiklyskite, būkite nepasiekiamas, eikite lėtai. Gero pasivaikščiojimo metu protas nebūna visiškai tuščias, smegenys intensyviai dirba, kad nepaprūtumė, nepartrenktų dviratis, nenuklustumė ir pan. Jo metu, kaip parodė tyrimai, iš pėdų sklindanti jėga gali suintensyvinti kraujų tekėjimą į smegenis, kai kuriems gydant depresiją gali padėti taip pat veiksmingai kaip ir vaistai.

• Jeigu laikymės režimo (nustatytos tvarkos), gausime dvigubą naudą. Tie, kurie jo laikosi, žino, kad visiška laisvė yra košmaras. Svarbu rutina, kuri skirta tvarkai ir sistemai užtikrinti. O tą patį veiksmą atlikus pakankamai daug kartų, nuoširdžiai ir su meile, rutina tampa ritualu. Dėsningsumas, dienos ritmas sukuria gilią ir prasmingą patirtį. Kai kūnas užimtas pažystamais veiksmais, protas gali atsipalauduoti.

• Atskratykime daiktu. Mums gerai pažystama savoka „daiktu vergai“. Apie tai Senekos metafora skamba taip: „vergu savininkas priklauso nuo savo vergu“ arba „turtuoli valdo didžiuliai dvarai, o ne jis juos“. Turėtume nuolat savęs klausti, ką ir kodėl turime, ar galėtume be to išsiversti. Atiduokime viską, kas jums nereikalinga.

• Ieškokime vienumos. Pabuvimas vienumoje leidžia pamastyti, kai kiti tik impulsyviai reaguoja. Mums reikia vienumos, kad galėtume iš naujo susitelkti ir priimti sprendimus, užuot iš karto reagavę į vos iškilusias problemas.

• Būkime žmogumi. Bet koks teigiamas bruožas, net ir darbštumas, perlenkus lazdą gali tapti yda. „Nuo darbo arklių dvesia. Tai turėtų žinoti visi“, sako A. Solženicynas. Svarbiausia nuosaikumas, savo ribų žinojimas, savęs vertinimas. Kūnas yra dovana, tad neišsekinkime ir nenualinkime, o saugokime jį.

(Nukelta į 4 p.)

Kodėl blogėja klausa?

Dažniausiai girdimumo kokybę silpnėja vyresnijame amžiuje. Po 50-ties nebegirdimas šnabždesys, vieni garsai girdimi geriau, kiti – blogiau. Kokie faktoriai silpnina klausą ir kaip ją pagerinti, apie tai pokalbis su Prienų ligoninės gydytoja otorinolaringologe Julija ŠNEIDER.

– Dėl kokių priežascių blogėja klausa?

– Klausos pablogėjimui turi įtakos širdies ir kraujagyslių, inkstu ligos, cukraligė, taip pat kai kurie vaistai (pavyzdžiu, antibiotikai, antidepresantai).

Klausa susilpnėja patyrus ausų traumas, infekcinius susirgimus.

– Koks triukšmas silpnina klausą?

– Dėl nuolatinio triukšmo palaipsniui silpsta klausos nervai. Derėtų vengti triukšmingų susibūrimo vietų, stiprių muzikos garsų, ypač roko koncertų. Akustinę traumą sukelia labai didelio intensyvumo (130 db ir daugiau) trumpalaikis triukšmas: tuomet staigiai apkurstama, skauda ausis, svaigsta galva, galima net apalpti. Tokiu atveju išeikite iš salės, atsigerkite vandens, įkvėpkite gryno oro.

Turint klausos problemų, nepatartina dirbtį triukšminguose gamybos cehuose, lėktuvu bazėje. Klausa pažeidžiama išin stipria, kai triukšmas veikia su vibracija. Pavyzdžiu, dirbant su traktoriais ar sunkiasvorėmis mašinomis.

Klausą silpnina ir trumpas intensyvus, ir ilgai trukantis silpnėsis triukšmas. Tai priklauso nuo žmogaus individualių savybių.

– Kokie ženklai rodo, kad atsirado klausos sutrikimų?

– Jei dažnokai prašote pakartoti išgirstus žodžius, bandote juos suprasti iš lūpu, dažniau garsinate televizorių ar radiją, dalyvaudami pokalbyje „itempiate ausis“, kad aiškiai girdėtumėte, – tai ženklai, kad blogėja klausa. Tada kreipkitės į šeimos gydytoją, ir, gavę siuntimą – pas LOR specialistą, kuris atliks audiologinių klausos tyrimą.

Jei klausa blogėja greta gretutinių ligų (pavyzdžiu, dėl cukraligės, aukšto cholesterolio, aukšto spaudimo ir kt.), mažiau šansų, kad ji atsistatys. Deja, klausa blogėja ir su amžiumi, kaip ir regėjimas bei kiti žmogaus organai...

– Kada tikslinges klausos aparatas?

– Vyresnio amžiaus žmonėms derėtų koreguoti ligas, vartoti šeimos gydytojo paskirtus vaistus nuo aukšto cholesterolio ir koreguojančius aukštą kraujospūdį. Kai nepadeda klausos nervo pažeidimo gydymas medikamentais, derėtų pagalvoti apie klausos reabilitaciją – išsigyt klausos aparatu. Jis uždedamas ant ausies ir taip, stimuliuodamas klausos receptorius, sustiprina iš

Prienų ligoninės gydytoja otorinolaringologė Julija Schneider atkreipia dėmesį į tai, kad neretai klausa susilpnėja, kai namuose per garsiai įjungtas televizorius ar radijas.

aplinkos sklindančius garsus. Kažkodėl žmonės nebijo nešioti akių, o klausos aparatų vengia. Yra įvairių šiuolaikinių modelių, kurie atrodo kaip aksesuarai, jie beveik nematomi... Mokslininkų paskaičiavimu, aparatai klausą pagerina net 95 proc. pacientų. Beveik visada galima parinkti tinkamą klausos aparatą.

Gyvenimiski patarimai

• Nevartokite konservų, paštetu, dešrelį, geriau – sūdytų lašinukų.

• Venkite streso, rečiau ir trumpiau būkite triukšmingoje aplinkoje.

• Pirmenybę teikite ramiam poilsius, jaukiai aplinkai, grynam orui, reguliarai mankštai, vaikščiojimui su lazdomis, meditacijai.

• Atlikite pratimus, mažinančius kaklo bei pečių juostos įtampą.

• Plaukiokite baseine ir būkite pozityviai nusiteikę.

Veronika Pečkenė

Pasaulyje daugėjant alergijos maistui, esame priversti maitintis kitaip

Kaip kasdien turėtų maitintis žmogus, turintis polinkį į alergiją maistui ir ne tik... Apie maisto raciono ypatumus pasakoja Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorė, gydytoja alergologė – pulmomologė Eglė VAITKAITIENĖ.

Lietuvoje sparčiai daugėja alergiški maistai žmonių, taip pat vaikų (simptomų jaučia vienas iš penkių ikimokyklinio amžiaus). Alerginės reakcijos pasireiškia net kelių mėnesių kūdikiams.

Tuomet kasdieninis maisto racionas turėtų būti tokis, kad išvengtumėt nepageidaujamų reakcijų, kaip kūno bérimas, niežulys, diltgėlinė, virškinamojo trakto sudirginimo ir pan.

Pastarųjų žmonių mityba turėtų būti pilnavertė ir subalansuota, papildyta baltymais, skaidulinėmis medžiagomis, mikro ir makro elementais.

„Žinant konkretų maisto alergeną (pavyzdžiu, žemės riešutai, sezamas, jūros gėrybės, kiaušiniai), šiu produktų derėtų atsisakyti. Jeigu esate jautrus krabui, tai ne tik krabų mėsus, bet ir pyrageliu ar sumuštinio su krabų mėsa neskanaukite“ – atkreipia dėmesį prof. E. Vaitkaitienė.

Jautrūs histaminui

Žmonės gali būti jautrūs ne tik maistui, jo priedams, konservams, bet ir histaminui – biologiškai aktyviai medžiagai. Pasak pašnekovės, daug histamino išsiširkia noriniant, brandinant, džiovinant, raujinant, rūkant ar pūdant maisto produktus, jo gausu kai kuriuose vaisiuose.

O kaip su prieskoniais?

Venkite dirbtinių prieskonų pakeliuose, verčiau vartoti natūralias daržo žoleles: krapus, bazilikus, petražoles, kalendrą, rozmariną, mėtas. „Jei, suvalgę vaisių ar išgérę jų sulčių, juntate pilnumą, pilvo pūtimą, derėtų vartoti vaisių daržovių kokteilius, – teigia gydytoja alergologė-pulmonologė. – Jų sudėtis ir skaidulos naujingesnės virškinamojo trakto veiklai, išgeriant ne daugiau nei 150 ml per dieną. Vertingiausios – granatų, aviečių, juodųjų serbentų sultys“.

Valgykite daržoves

Mitybos racione turėtų būti kuo daugiau daržovių ir saikingai vaisių. Rekomenduočiau kiekvieną dieną valgyti garintų brokolius ar kafafiorų, lapinių salotų ar kopūsto, 1–2 pomidorus, 4–6 agurkus. Sveika saikinai valgyti termiškai apdrotas paprikas, pašalinant jų žievelę, jei jūsų skrandis jautrus.

Kas žinotina apie aitriąsias paprikas?

Juodujų pipirų (piperino) ir aitriųjų paprikų (kapsaicino) sudėtyje esantys alkilamidai – mažai lakūs junginiai, dirginantys burnos gleivinę. Tyrimais nustatyta, kad kapsaicinas sukelia prakaitavimą, aktyvina kraujotaką; stimuliuoja imunitetą, reguliuoja kūno svorį. Nelieskite odos, ypač veido (vaiko ar kūdikio), po kontaktu su aitriaja bet kurios rušių paprika.

Literatūros šaltinių duomenimis, tai puiki H. pylori bakterijos profilaktika, tačiau kaip ir kiek jų vartoti, derėtų pasitarti su gydytoju.

(Nukelta į 4 p.)

Pasaulyje daugėjant alergijos maistui, esame priversti maitintis kitaip

(Atkelta iš 3 p.)

Džiovintų slyvų kasdien...

Pašnekovės teigimu, svarbi vieta mitybos grandinėje skiriama kokybiškiems džiovintiems kaulavaisiems. Tai lengviausias būdas papildyti mitybą tirpriosiomis skaidulomis ir užtikrinti sveiką reguliarų tuštiniams.

„Džiovintose slyvose daug skaidulų, kurios mažina širdies ir kraujagyslių, krūties, žarnos vėžio, diabeto, žarnyno ligų riziką. 2016 metais Jungtinėse Amerikos Valstijose paskelbtas tyrimo duomenimis, rekomenduojama per dieną suvalgyti 5–10 džiovintų slyvų ne tik dėl virškinamojo trakto veiklos, bet ir kaulų retėjimo profilaktikos,“ – pasakoja E. Vaitkaitienė.

Razinos (džiovintos vynuogės) – turtingos boru, kuris naudingas kaulams, sąnariams. Be to, razinose yra flavanoidų, kurie trukdo kauptis beta amiloidui sergeant Alzhaimerio liga. Saujelė ekologiškų razinų per dieną – neabejotinai naudinga kiekvienam.

Koks mažiausiai žalingas saldumynas?

Pasak pašnekovės, datulės – mažiausiai žalingas saldumynas – „gamtos saldainis“, be kauluko turintis apie 66 kalorijas, 1,5 g skaidulų ir daugiau kaip 160 mg širdžiai naudingo kalio. Vertingesnės – pusiau sausos.

Tačiau nepamirškite prieš valgi džiovintus vaisius nuplauti (pamirkyti) šiltame vandenye, tada bus geriau virškinami.

Kada ieškoti pagalbos pasireiškus odos niežuliui?

Aptarėme, ką valgysti linkusiems į alergiją maistui. Gydymo praktikoje apie 10 proc. niežulio priežascių lieka neišaiškintos, ne visada atrandas maistas kaltininkas. „Jei staiga atsiranda stiprus niežulys be jokio bėrimo, odą niežuti nakties metu ir gausiai prakaituoja, šie požymiai gali signalizuoti apie kepenų ir inkstų veiklos pakitus, piktybinius susirgimus, nedelsiant kreipkitės į gydytoją dermatologą ar gydytoją alergologą, – teigia pašnekovė.

Senjoram odos niežulį gali provokuoti sausa oda, progresuojančios somatinės ligos, piktybiniai susirgimai ir per mažas skysčių varojimas.

Senjoram daugiau gerti vandens

Stenkiteis išaiškinti niežulio priežastį ir ją pašalinti. Priešingu atveju gydymas efekto nesuteiks. Tepant odą gliukokortikoidų grupės teplais ir kremais, geriant priešalerginius vaistus rimsta simptomai (gerėja žmogaus savijauta, miegas, mažėja niežulys), bet niežulio priežasties nepašalina. „Visiems, o ypač senjoram, turintiems sausą odą ar jos ragėjimo sutrikimą, patarciau dažniau būti drėgname gryname ore, odą drėkinti regeneraciją gerinanciais drėkinamaisiais kremais, daugiau gerti vandens ir žolelių arbatų (pipirmėtės, pankolio žiedų, ramunelių, geltonžiedžio šlamučio žiedų, gauromėčio), ypač skirtų virškinamojo trakto veiklos gerinimui,“ – pataria profesorė.

„Svarbiausia mityboje yra saikas ir balansas. Stebékite save: kokie maisto produktai jus alergizuoją,“ – pataria Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorė, gydytoja alergologė-pulmonologė dr. Eglė Vaitkaitienė.

Patarimai

- Palepinkite odą raminančių arbatžolių (ramunelių, žaliosios arbatos) nuovirų vonioje.
- Venkite karšto vandens, tiesioginio odos dirginimo sintetiniais audiniais, vilna.
- Dėvėkite drabužius, pagaminus iš kokybiško medvilnės ar šilko pluošto.
- Nebūkite tiesioginiuose Saulės spinduliuose be kremų, turinčių SPF apsaugos faktorių (ne mažesniu 20–35), tai skatina odos džiūvimą, niežejimą.
- Pajutus diskomfortą, odą gausiai tepkite drėkinančiais losjonais, tepalaus su šlapalu.
- Dažniau vėdinkite ir skalbkite lovov baltinius, patalynę.

Veronika Peckienė

„Būk toks, koks esi iš prigimties“ ...

(Atkelta iš 3 p.)

• **Išsimiegokime.** Miegas – tai vidinės baterijos, kuriose kaupiamos energijos atsargos, iškroviklis. Tai meditacinié praktika, vidiné tyla, laikas, kai atsi Jungiamo. Tai mūsų biologinio proceso svarbi dalis. Jei norime vidinės tylos ir veikti kuo efektyviau, turime padaryti tik vieną dalyką – išsimiegokime.

• **Raskime pomėgi.** Gebėjimas leisti laisvalaikį yra viena pagrindinių žmogaus sielos galijų. Dalis mūsų išgirdė žodį „laisvalaikis“ galvoja apie drybosjimą ir nieko neveikimą. Tiesa sakant, mes išskripome tikrą šios idėjos esmę. Laisvalaikiu mes esame su savimi, veikiamė dėl savęs, jis padeda mums atspalaiduoti, pažusti gyvenimo pusiausvyra, jaučiamė pasitikėjimą savimi, nes pasikliaujame procesu. Savęs pažinimas

– tai prabanga, kurią suteikia pasiekta sėkmė.

• **Nebékime nuo tikrovės.** Kai vis atidėliojame, kaupiasi palūkanos, o sąskaitą vis tiek reikės sumokėti. Nuo savęs nepabégsite. Markas Aurelijus sakė, kad mums nereikia „bėgti nuo visko, tereikia pažvelgti į savo vidų.“

• **Veikime drąsiai ir dorai gyvenkime.** „Kaip dorai pragyventa diena leidžia ramiai miegoti, taip ir naudingai nugyventas gyvenimas dovanuoja ramią mirtį“ (Leonardas Da Vinči).

Ciceronas yra pasakės, kad filosofuoti reiškia mokyti mirti. Mes neigiamo šią neišvengiamą tikrovę – stengiamės statyti sau didingus paminklus, dažnai nerimaumame ir ginčijamės, vaikomės malonumų ir pinių niekaip negalėdami rasti vidiňės tylos, daug laiko praleidžiame

bejegiškai kovodami su mirtimi arba beprasmiskai ignoruodami mintis apie ją.

Turime išmokti racionaliai ir aiškiai vertinti savo pačių likimą, rasti dvasinę prasmę ir gérį, kol esame gyvi. Turime tausoti savo protą, širdį ir kūną, kad nepaliktume jų pernelyg anksti.

Mano protas tuščias, širdis pilna, kūnas užimtas. Tad dirbkime savo kasdieninius sunkius ir gerus darbus su meile ir gyvenkime meilėje, o tuo užimtas kūnas mums padėkos.

Stoikai nepripažino „prigimties nuodėmės.“ Jie sakė „būk toks, koks esi iš prigimties“, o tai reiškė „elkis teisingai“. Kurkime gyvenimą, kuriame jausimės laimingi.

Parengė Romualda Bartulienė

Šaltinis: Ryan Holiday. Vidinė tyla yra raktas. 2020.

Stoma: būtinė fizinė judesys

Storosios žarnos vėžys – neretai pakeičia žmogaus gyvenimą. Atliekant žarnyno operaciją esant poreikiui suformuojamą stoma (dirbtina išangė).

„Nepaisant psychologinių problemų, fizinis aktyvumas po stomos suformavimo operacijos – pacientui būtinės. Pratimai galimi, kai sugyja stomos chirurginius pjūvius ir nelieka jokių komplikacijų. Atlirkite pratimus létai, išsklausydami į savo kūno siunciāmus signalus, tačiau pajutus skausmą ar diskomfortą mankštą nutraukite. Specialūs pratimai sustiprins pilvo, nugaros, dubens raumenis; sumažės išvaržos atsradimo rizika, greičiau sugrišite į

visavertį gyvenimo ritmą. Lai pastoviai atliekamas tikslinis fizinis judesys tampa nauju jūsų gyvenimo ipročiu,“ – atkreipia dėmesį LSMU Chirurgijos klinikos profesorius Žilvinas Saladžinskas.

Rekomenduojami pratimai

Pradinė padėtis (PP) : Atsigulite ant nugaros (lovoje ar ant grindų pasities jogos kilimėli), kojas su-

lenktos per kelius, pėdos – suglaustos.

1 pratimas: stiprina pilvo raumenis

Įkvépkite ir švelniai įtempkite giliuosius pilvo raumenis. Palaikykite 10 sekundžių, tada iškvépkite ir atspalaiduokite.

Kartoti pratimą 5 kartus. Atlirkite 2–3 kartus per dieną.

2 pratimas: stiprina pilvo raumenis ir gerina nugaros apatinės dalies lankstumą

PP – ta pati. Įtempkite pilvo raumenis. Krūtinės ląstą prispauskite prie grindų. Sulenkite ir suglauskite kelius ir juos létai pasukite į kaire, tada – į dešinę. Atspalaiduokite. Kartoti 10 kartų. Atlirkite 2–3 kartus per dieną.

Aktyvių pramogų priešas – mėslungis: kaip išvengti surakinančio skausmo?

Atsiradęs staigus ir surakinantis skausmas blažudos ar pėdos raumenyje, nors ir trunka neilgai, gali kaip reikiant apkartiinti dieną. Anot BENU vaistinės ekspertės Ingos Norkienės, mėslungis gali smogti bet kuriam žmogaus raumeniui, ypač intensyvių treniruočių metu, arba atvirkšciai – kada kūnas atspalaiduoja. Žinoti, kaip šiu raumenų spazmų išvengti ir ką daryti, kad jie greičiau praeitų, svarbu ne tik dėl to, kad tai skausminga, bet ir dėl gresiančio pavojaus tam tikrų situacijų metu.

Iš kur atsiranda mėslungis?

Karštos vasaros dienos, aktyvus sportas ar mėgavimasis vandens telkinių teikiamais malonumais gali pasižymeti ne tik smagiomis akimirkomis, bet taip pat ir veriančiu raumenų skausmu – mėslungiu. Jis gali surakinti šlaunis, blažudas, pėdas, kaklą, rankas, plaštakas, pilvą ir net raumenis ties šonkauliais. I. Norkienė pažymi, kad tokie raumenų susitraukimai – dažniausiai nėra pavojingi sveikatai, tačiau gali indikuoti kitus sveikatos aspektus, kuriais reikėtų susirūpinti.

„Kad ir koks stiprus būtų mėslungio sukeliamas skausmas, dažniausiai jis žalos sveikatai nepadaro, tačiau gali slėpti keletą organizmui svarbių sveikatos būklės. Viena dažniausiai priežasčių, kodėl tam tikrą žmogaus kūno raumenų susitraukimą, yra mineralų, tokių, kaip magnis, kalcis ar kalis, trükumas. Prakaituojant šių medžiagų netenkame, todėl karštą vasaros dieną ar intensyviai sportuojant, šalia reikėtų turėti mineralinio vandens, prisotinto šiaisialementais, bei reguliariai vartoti palaidus“, – pažymi I. Norkienė.

Ji priduria, kad kai mėslungis susitraukia koja, esant vandenye, geriausiai sau smarkiai žnybti į skaudančią vietą, nes, kitu atveju, raumenų spazmui stiprėjant, galima ir paskęsti. Anot I. Norkienės, kai kurie dažnai vandens telkiniuose ar baseinuose plaukiojantys asmenys prie maudymosi kelnaičių prisegia žogeli, kad prireikus, galėtų išdurti į mėslungio susitrauktą raumenį ir taip išgelbėti sau gyvybę.

Vaistininkė I. Norkienė įvardija, kad nors mėslungio sukeliamas raumens spazmas trunka nuo kelių sekundžių iki kelių minučių, svarbu pasirūpinti savo organizmu, kad sumažėtų grėsmė išsaukti mėslungį. Jei geriama pakankamai skysčiu, organizmas palepinamas įvairiais mineralais ir vitaminais, nepersitempiama užsiimant aktyviu sportu, tačiau mėslungis vis tiek reguliarai išmuša iš vėžių, būtina atkreipti dėmesį į kitus, šalia pasireiskiančius organizmo ženklus.

„Dažnai raumenų spazmų pasikartojimas, atsiradęs raudonumas, tinimas ar mėlynės, jaučiamas raumenų silpnumas – gali būti pašalinės ligos nurodantys simptomai. Tokiu atveju būtina kreiptis į šeimos gydytoją, kuris, uždavęs specifinius klausimus ir atlirkęs reikiamus tyrimus, patars, kaip šią problemą išspręsti“, – priduria vaistininkė.

Raumenų spazmams – ne

Vaistininkė pataria prieš aktyvias veiklas, tokias, kaip sporto treniruotę, ilgas pasivaikščiojimas ar maudymės vandens telkinyje, atlirkti raumenų

nugaros dalį prie grindų. Įtempkite ir létai kelkite sėdmenis aukštyn, o krūtinės ląstą spausdami prie grindų. Po 1–2 sekundžių sėdmenis nuleiskite, atspalaiduokite.

Kartoti pratimą 5 kartus. Atlirkite 2–3 kartus per dieną.

3 pratimas: stiprina pilvo raumenis, gerina nugaros apatinės dalies lankstumą

PP – ta pati. Įtempkite pilvo raumenis. Krūtinės ląstą prispauskite prie grindų. Sulenkite ir suglauskite kelius ir juos létai pasukite į kaire, tada – į dešinę. Atspalaiduokite. Kartoti 10 kartų. Atlirkite 2–3 kartus per dieną.

Veronika Peckienė

Svarbu žinoti

Nusiūpskite daržovėms.

Norime, kad vaikai valgytų daugiau daržovių, tačiau sunku juos įkalbėti tai daryti. Mokslininkė L. Barthomeuf rado galimą to priežastį. Pasirodo, mažyliai labai jautrūs suaugusiu išraiškomis. Jei patiekdamis brokolį ar kitą kurią sveiką daržovę susirauske, tikimybė, kad vaikas jas suvalgys, kur kas mažesnė nei tai darytumėte šypsodamiesi.

Namu. ūkis

Lapkričio mėnesio priminimai

Lapkričio 11 d.–šv. Martynas, paskutinė rudens šventė, 27 d.–Advento pradžia, 30 d.–šv. Andriejus, Saulės grįžtuvų laukimo pradžia.

„Jei Martynas purvą brenda, per Kalėdas – roges skrenda!“, – ir vėl spėliosim apie orus kaip mūsų senoliai nuo seno darė. Ir jau tikriausiai visi sutikume per Martynines pabraidyt, kad tik tos Kalėdos baltos ir snieguotos ateit. Tikėkime... O dabar turime kantrai išbūti tą pilkajį ir tamsųjį metą. Neleiskime sau liūdėti, tegul ir lapkričio dienos būna kupinos mažų džiaugsmų ir malonių darbų.

Namams...

Jeigu už lango tamseja, tai namuo-se dar galima išra-dingai pratęsti vas-ros prisiminimus. Jau kalbėjome, kad tam gali pasitar-nauti net gražiai įre-mintos jūsų pačių darytos fotografijos. Ši kartą siūlome patikrinti savo iš atostogų atsi-vežtus suvenyrus – akmenelius nuo pajūrio, kriaukleles, medžio gabaelius...

Nusipirkę karštų klijų pistoletą visus tuos gražius pajūrio ar miško lobius galite išgelbėti, kad neliktu dulkėti – pasidaryti žvakidę, kokį padėkliuką kavai, padekoruoti gėlių va-zonus, dėžutes ir t.t. Vien tai, kad tai bus jūsų rankų darbas – nuteiks ma-lonai, o žvakidę tikrai praverstų šiai-s tamsiaiš vakara-i – prie žvakų švie-sos dabar dažniau leiskime vakarus, žiūrēdami televizorių, taip ir elektros sutaupyse.

Akmenelai, kurie taip blizgejo-prie jūros ir traukė aki, dabar gal ne tokie gražūs, bet ir čia yra išeitis, Nei-smeskite. Spalvoto guašo dėžutė, tep-tukai ir jūs su savo atžalomis ar vieni praleisite kelias vakaro valandas juos dekoruodami. Patikėkite – užsiem-i-mas užburiantis, visiems patiks!

Apskritai ir vėl laikas „perrengti“ savo būstą naujam sezonui, kaip ne kartą esame kalbėj. Laikas pa-slėpti vasariškus dekoros elementus, o jų vietą turėtų užimti šiltesnės, sto-resnės, ryškesnės ir su daug oranžo ir kitų šiltų rudeniesių spalvų detaliés: pledai, portjeros, pagalvėlės, vazos, puokštės ir kt.

Tai tik viena kita maža idėja nuo-taikos praskaidrinimui. Tačiau yra ir rimtesnių darbų. Pats laikas apži-ūrėti ar tinkamai užsandarinti žiemai langai ir durys, ar nešlampa balko-nai, nevarva terasose?

Ypač reikia saugoti nuo drėgmės įstiklintus balkonus – saulėtą dieną stenkite juos praverti, išvėdinti, kad nejsimestį pelēsis.

Atsiminkite, kad balkonų ir lo-džių grindims visiškai yra netinkamas linoleumas – po juo kaupiasi drėgmė, ardo betoną, prasiskverba-giliu ir sukelia armatūros koroziją. Specialistai siūlo naudoti prolipi-propenes plytelės, kurios yra ilgaamžės, neslidžios. Gerai ir medinės grindys, bet jas reikėtų kasmet perdažti.

Reikia prisiminti, kad balkonams įrengti netinka apdailos me-džiagos, skirtos vidaus baldams ir ap-dailai – rinktės tai, kas tinka išorei.

Sodybose ar nuosavuose namuose tikriausiai jau patikrinote ir išvalėte kaminus, nes kūrenimo sezonas prasi-dėjo. Tačiau jei to nedarėte jau kele-tą metų, patartina kreiptis į specia-listus, kad išvengtumėte nelaimės. Tegul jie profesionaliai atlieka šį dar-bą, o jūs – ramiai žemos.

Sodininkui...

Dabar pats tas lai-kas, kai sode sau žie-mojimo vietą renkasi graužikai, o patrauk-liausios vietas jiems yra rūsiai,

daržinės, šiukslynai, savartynai, šiau-dū krūvos ir kitokie palikti „pato-guma“. Iš savo slėptuvių gilią žiemą po sniego apklotu jiems lengva mig-ruoti nepastebėtiems ir ieškotis maisto.

Taigi, kad pavasarį nereikėtų de-juoti pamačius nugraužtą jaunu medelių žievę pažeme, sodą reikia sutvarkyti taip, kad neliktu patvoriais piktžolių krūvų, šiukslių, augalinių atlikų.

Dabar galima išgyti įvairių prie-monių prieš graužikus. Tačiau būki-te atidūs juos naudodami, atidžiai skaitykite instrukcijas. Atkreipkite dėmesį – drėgnai ar sausai vietai yra skirtas naudoti preparatas. Dėkite juos apsimovę pirstines, kad grauži-kai nepajustų žmogaus kvapo.

Jaukui galima naudoti avžinius dribsnius, grūdus, specialiai paruo-stantas tam pastas, granules prie medžio kamieno. Siūloma baltinti kamieną nuo šaknies iki pirmųjų žemutinių šakų, taip pat ir jų kokį trečdalį.

Sio darbo palengvinimui pardavime yra įvairių jau paruoštų mišinių, tereikia juos atskiesti vandeniu, išmaišyti. Tam, kad geriau priliptų prie kamieno, į mišinį būna pridėta PVA klijų, ūkiško muilo, molio, pie-no, kazeino.

Jei dar sulaiksim gausaus lie-taus, tai palengvins kovą su nelemtais sodo svečiais – vanduo užtvinduo-jū urvus, o per šalcius – užšala. Žiemą per atlydžius nepamirškite apie medelius sutrypti sniego dangą.

Medžių baltinimas. Patyrę so-dininkai tai daro 2–3 kartus per metus. Jie siūlo nubaltinti prieš šalčius vaismedžių kamienus ir storesnes šakas, kad žiemą ar ankstyvą pavasarį aštri saulė jų nenudegintų. Baltini-mas apsaugo ir nuo temperatūrų svyravimo, ir nuo laukinių gyvūnų apgraužimo.

Dabar baltinti daug lengviau, nei pavasarį, kai sunku prisiderinti prie tinkamo oro – šiam darbui tinka tik sausasoras, kai dar nėra šalnu, nes mišinys taip geriau priliampa. Ta pa-cia proga patikrinkite, kaip laikosi kuoliukai, atramos, ar neįsirėžusios į kamieną virvelės. Nereikalingas at-ramas ir kuoliukus nuvalykite, pa-dékite sausai pašūrėje.

Augalus, kuriuos žiemą gausus sniegas galėtų išlankstyti, suriškite, suglauskite vienas prie kito. Daž-niausiai atraminių kuoliukų prirei-ka netvirtiems spygliuočiams. Mė-ne-sio pabaigoje nupjaukite remon-tantinių aviečių stiebus, apkarpykite dar kartą aktinidijas.

Mulčiavimas. Praverstų iki di-desnių šalčių plonai pamulčiuoti le-pesnius augalus, gyvatvores. Mė-ne-sio pabaigoje mulčiuokite ir jaunus vaismedžius. Tam tiks birus kom-postas, lapuočių pjuvenos, smulkinti šiaudai. Ne kartą jau perspėjome – netinka šviežias mėšlas.

Šalčiai kartais mus užklumpa sinoptikams net neperspėjus. Todėl augalų pridengimui turėkite pasi-ruošę viską, kas reikalinga, ir atidžiai stebékite orus.

(Nukelta į 6 p.)

Pašnekėsiai Auksinės valandos...

Paskutinis auksinio rudens mė-nuo. „Auksiniu“ ši kartą galime drąsiai pavadinti, nes tokio ilgo ir gražaus geltonio mūsų miškuose, laukuose, pakrantėse ir sodybose jau seniai neregėjome. Trūko peiza-žui gal kiek to klevų ugninio potėpio, mat nebuvu ankstyvuji šalnų, ta-čiau saulės ir šviesos išsiilgusių sie-lą tas geltonumas varė iš proto – grožėjomės, fotografavome, dalinomės nuostabiaisiai vaizdais su vi-sais kaip išmanėme. Kartą vienas buvęs bendramokslis, pamatęs ir mano seisbuke visą tokią galeriją brūkštelėjo: „Deja, miejolji, šiai-s laikais vien grožis jau nebeigelbės pasaulio“. Supratau, ką turėjo galvoje, tačiau atsakiau ryžtingai, kad viltis iš dabar miršta paskutinė.

Manau, jog savo bičiuliui įro-dymu apie tai, kaip pastaraisiais metais pandemijos ir karo apsuptyje gyvendam išmokome daug labiau vertinti grožį ir ramybę – tikrai ras-čiau svarių argumentų. Toli nerei-kia ieškoti, mat siemet ir per Vėlinės tikrai galėjome pastebeti, kad daug subtiliau ir kukliau tvarkėme savo artimujų kapus, ir jau tikrai ženk-liai mažiau blizgejo stiklo žibintų, plastmasės puošmenų... Išgražėjo mūsų kiemai, sodybos, kitokiai ir na-mų aplinka. Gal prisižūrėjome pa-vydzį keliaudami po svečias šalis, o gal tiesiog atėjo jau toks laikas? Kad ir kokie sunkumai bespaustų, nesame alkani ir taupiai gyvenant dar užtenka cento kito pramogoms

bei gražiems dalykams. Neslepstu,

dažnai pagalvoju, kad koncertai, teatras, knygos – nepigi pramoga... Visai šeimai su vaikučiais išeiti šventą dieną papramogauti kai-nuoja. Tačiau tai ir yra pramoga. Todėl ir mokosi net jauni žmonės neišlaidauti ten, kur nereikia – neapsikrauna nereikalingais daik-tais, taupiai nešioja rūbus, dalinasi vaikų išaugtiniais, kaip ir mano karta. Tikrai mes tai darėme iš var-go, o dabar – tvari aplinka, švari gamta ir kitokios iniciatyvos yra labai populiarios.

Praejusi kartą mėginau ironi- zuoti ir hiperbolizuoti visokias se-naivines apraiškas, iš kurių smagu patiemis, kol dar esi sveiko proto, pasišaipyti. Tačiau jei atvirai – ta

senatvė dabar – graži ir prasminga: dirbame daug ilgiu, jeigu tik sveikata leidžia, naudojamės visomis technologijomis, keliaujame, skai-tome, gražinamės, išmeginame įvai-riaušių naujų veiklų ir t.t. Prisi-pažinsi – kartais galvoju – auksi-nės dabar mūsų valandos, tik reikia jas brangiinti, nešvaistytį niekams.

Lapkritis... Jo ūkuose – daugybė grožio apraiškų. Toje pilkumoje iš-ryškėja ir sušvinta visa tai, pro ką skubėdami tiesiog pralékėme nepa-keldami akių: pastelinė gamtos ak-vareli, rudens kvapas, gaivūs ryti po pirmųjų šalnų, putino uogų ru-bino kekės...ech!

Sveikatos ir kuo daugiau tų auksinių rudens valandų linkėdama, – Jūsų Augustina.

SKANAUS! Salierai, kalaropės, griežčiai – sotu ir sveika

Griežčiai, dar kitaip vadinami sėtiniai, turi labai daug skaidulinių medžiagų, kalcio, vitamino B6, folinės rūgšties ir vitamino C. Juose gausu baltymų, riebalų, angliavandeniu, kalio ir fosforo, geležies, fluoro, vitaminu A, B1, B2 ir niacino, truputį ir natrio. Perkant geriau rinktis mažesnius šakniavausius – jie bus švelnesnio skonio. Gamindami storai nulupkite žievę, pjaustykite kubeliais. Išverda per 40–50 minučių. Tinka pamaisyti su bulvėmis, porais, salierais, morkomis. Salierų tyre pagar-dinus sviestu ir grietine, bus labai skanus prie kialuienos ar érienos kepsnių. Skaninkite muskatu, kmynais, pan-kolio sėklomis, imbieru, laiškiniu česnaku, pipirais.

Kalaropės arba ropinai kopūstai taip pat turi daug skaidulinių medžiagų, vitamino C, baltymų, riebalų, angliavandeniu, kalcio, fosforo, magnio, geležies, jodo, vita-minu A, B1, B2, niacino ir labai mažai natrio. Rinktės vidutinio dydžio gumbus su šviežiais lapeliais. Jaunas vidinius lapelius susmulkinę sunaudokite užberdami ant jau paruoštų patiekalų – jie labai vertingi. Žali gumbai tinka salotoms, didesnius galima įdaryti, virti sriubas, kitus patiekalus. Pagardinimui tinka muskatas, petra-zolės, baltieji pipirai.

Gumbiniai salierai dėl specifinio skonio dažniausiai naudojami pagardams. Tačiau galima paruošti ir įvairių patiekalų. Rinktės sunkų gumbų, kitaip gali būti, kad vidus bus iššakięs. Salieruose taip pat gausu skaidulinių medžiagų, kalio, vitaminu E ir B2, baltymų, riebalų, angliavandeniu, natrio, kalcio, jodo, fluoro, vitaminu A, K, B, B2, niacino ir vitamino C. Salierų šakniavagumbiai nuskusti ir kubeliais ar griežinėliais supjaustyti troškiniai apie 20–30 minučių. Sutarkuotus gumbus skanu valgyti žalius, dera su morkomis, obuoliu, ananasais, riešutais. Salierų žaluma labai tinka kartu. Gardinama petra-zolėmis, čiobreliais, citrinų sultimis, actu.

Mano šeima pamėgo keletą vokiečių šeimininkų daž-nai ruošiamų šių daržovių patiekalų. Siūlau paméginti.

Ildyto kalaropės

Reikės: 4 didesnių kalaropių, 0,5 l daržovių sultinio, 2 nedidelių svogūnų, 8 šaukštų kvietinių kruopų, 4 šaukštų kapotų riešutų, 2 kiaušinių, šaukšteliu kapotų petražolių.

šaukštų kapotų progailių, 100 g grietinės, šaukšteliu kramolo, šaukšteliu druskos.

Kalaropėj gumbus nuplaukite, nulupkite, o jaunus lapelius nuplaukite, nusausinkite ir atidékite. Kalaropės dėkite į sultim ir virkite uždengtamame puode. Išvirusias išgriebkite ir atvėsinkite. Gumbo viršūnę (apie trečdalį) nupjaukite, vidų išskobkite, nupjautų dalį ir išskobtają susmulkinkite. Idékite susmulkintą svogūną, įmaišykite kruopų, riešutų, kiaušinių, įberkite druskos, pipirų. Pa-rouošą idarą sukimkite į kalaropės vidų, dėkite į troškintuvą, įpilkite dalį sultinio ir troškinkite apie 15 mi-nučių. Vėliau kalaropės išimkite ir laikykite inde šiltai. Likusį skysti perkoškite, dėkite grietinę ir gerai išmaišykite. Krakmolą užpilkite trupučiu šalto vandens, įmaišykite į padažą, užvirinkite. Pasūdykite, suberkite žalumynus ir šiuo padažu užpilkite kalaropės. Patiekite su bulviu koše. Tikrai labai gardu ir sveika!

Griežčiai pikantiškame padaže

Reikės: 800 g griežčių, šaukšteliu druskos, 3 šaukštų sviesto, 2 šaukštų miltų, 2 šaukštų cukraus, 80 ml portveino.

Kruopščiai nuplautus ir nuluptus griežčius supjaus-tykite kubeliais ir virkite pasūdytame vandenye, uždengę puodą, apie 20 minučių. Išvirusius išgriebkite sietu. Pusę litro sultinio atpilkite ir pasidékite. Didėsniame puode išstirkinkite 2 šaukštus sviesto, suberkite miltus, maišy-dami šiek tiek pagruzdinkite. Po truputį supilkite sultinį, paplakite šluotele ir dar keletą minučių stipriai pavirinkite. Tuomet sudékite griežčių kubelius. Likusį sviestą (1 šaukštą) išstirkinkite mažame puodelyje, įjį suberkite cukru, ir maišydami pagruzdinkite iki karamelės. Supilkite portveiną, įmaišykite ir pagardą supilkite ant griežčių. Dar kokias 5 minutes viską pavirkite ant silpnos ugnies. Patiekite su bulvėmis, gausiai apibertomis petra-zolėmis, labai tinka ir prie kialuienos kepsnio.

Galite gaminti griežčius ir su bešamelio padažu. Tuo met pusę sultinio reikės pakeisti pienu, gardinti druska, pipirais, muskato riešutu, o vietoj cukraus karamelės dėkite pjaustyti laiškiniu česnaku.

(Nukelta į 6 p.)

Lapkričio mėnesio priminimai

(Atkelta iš 5 p.)

Rožyną sutvarkykite, išgrębėkite švariai nukritusius lapus, žiedlapius. Neskubėkite uždengti per anksti. O štai jautriasis stambiažiedės raganas jau tikrai reikia nuimti nuo atrimų, nugenėti ir pridengti. Vieną kitą eglisakų užmeskite ant jautresnių augalų.

Dar įmirtingai sode darbuojasi kurmiai, todėl nedelsiant reikia išskaidyti žemės kauburėlius, kitaip veja tose vietose pavasarį bus išplikusi.

Daržininkui...

Mėnesio pradžioje dar imame lapinių ir brieslinių kopūstų derlių, prisikasame krienu, iškasame geltekles. Pastaraus galima mulčiuoti, o per atlydi pasirinkti kiek reikia.

Jei nepasisėjote morkų – darykite tai dabar. Sėklų berkite gausiau, gal ne visos sudygys.

Kol nepasnigo, mulčiuokite žieminius česnakus, svogūnus. Naudokite tam sausus šiaudus, neutralios reakcijos durpes, sausus lapus, kompostą.

Plėvele jau reikėtų uždengti ir komposto krūvas, kad greičiau prasidėtų aktyvus puvinimas, o tai nepatinka pelems. Prieš šalčius gerai būtų kompostą perkasti.

Jei kažkokie svarbesni darbai atitraukė jus nuo šiltinamio sutvarymo, imkitės to nedelsdami dabar.

Pirmausia pašalinkite augalų likučius. Nereikia tikriausiai priminti, kad i kompostą keliauja tik sveiki augalai, o sergančius – sunaikinkite, sudeginkite. Ypač, jei pastebėjote amaru, voratinklinių erkūčių ar kitos

kių kenkėjų. Viršutinių žemės sluoksnių geriau iргi pakeisti. Nukaskite apie 5–10 cm sluoksni, ijo vietą suberkite jau paruošto puraus ir organinių medžiagų turtingo dirvožemio. Ant jo paskleiskite perpuvusio mėšlo ar komposto, įmaišykite peleną, viską perkaskite.

Visokias atramas ir kuolelius išeškite, nuvalykite ir išdžiovinkite, jei tuos pačius naudosite ir kitais metais.

Stiklo ar polikarbonato paviršių iš abiejų pusiu nuplaukite su garsyčių milteliais, ištūpintais vandenye. Kruopščiai nugrandykite karkasa, sandūras – ten jau gali būti iškūrėkenkėjai, ne tik purvas. Apsamanujas vietas valykite 3 proc. vario sulfato tirpalu.

Nešildomą šiltinamį dezinfekuokite skalbiamojo arba žaliojo muilo tirpalu. Vario preparatais apdorokite grūntą.

Bene svarbiausia daržininkui yra išsaugoti ir šiųmetį užaugintą derlių. Todėl mėnesio pabaigje atidžiai perrinkite rūsyje ar saugyklose laikomas daržoves. Tą kartokite per žiemą, kas mėnesį.

Gelininkui...

Jei šiųmet dar nepasodinote nors keletos nauju tulpių svogūnelių, tikrai dar galite rizikuoti – ši tokį ilgą ir šiltą rudens žiūrą svogūnelių spės išsiasknyti. Dabar prekybos centruose jų didelis nukainojimas. Atsargai truputėli pamulčiuokite.

Dabar madingus viržius taip pat reikėtų išsaugoti. Jiems tinka rūgti dirva, tai net šiuo metu dar galima palaistyt rūgtikliu arba trašomis rododendramis. Durpėmis ir spygliais

uzpilkite didesnį plotelį, nes besiplėsdami viržiai turi rasti tinkamos dirvos.

Tinkamai žiemoti paruoškite pluoštines jukas. Jų lapus suglauskite, suriškite, kad skrotelės negalėtų kaupantis vanduo. Tuomet lengvai pridenkite nuo lietaus ir aštriai saulės spindulių – jos mėgsta žiemoti sau-

si. Levandas, vaistinius šalavijus ir kitus puskrūnius geriau apkirkite ir formuokite pavasarį. Net jei ir apšals, apkarpysite tuomet.

Augalai storais šakniastiebiais kartais iškyla į žemę į paviršių. Pa- stebėjė plikas šaknis prieš šalčius būtinai mulčiuokite kompostu. Tai nutinka ajerams, barzdotiesiems vilk- dalgiam, bergenijoms, rodžeris- joms.

Pridenkite šalčiu jautrias knipojifas, siauralapius ajerus, gyvatbarzdes.

Nepalikite be priežiūros iškastų jurginių, kardelių, kanų, begonių. Jurginiams ir kardeliams geriausia žiemojimo temperatūra yra 5–7 laipsniai sausame rūsyje. Užpiltos sausus smėlius arba durpėmis gerai žiemoja tigrenės, o frezijoms reikia vieno mėnesio šiltoje patalpoje, kad galėtų pasiruošti žydėjimui.

O kol kas ši gražų rudenį socialiniuose tinkluose dar visi dalinamės paskutinių rudens žiedų nuotraukomis, ypač gausu rožių „portretų“. Ir tikrai, nesinorių jų paslepsti, o ir neverta, Suspēsime, kai paspaus didesni šaltukai, tik būkime tam pasiruošę.

Saugokime svarbiausia ir save, savo sveikatą.

Mėnulio kalendorius

Priešpilnis – 30 d., pilnatis – 8 d., delčia – 16 d., jaunatis – 24 d.

Geriausios mėnesio dienos: 9, 13, 15, 19, 21, 27, 28.

Prasčiausios mėnesio dienos: 11, 16, 22, 23.

Atsargos stiklaineliuose...

Marinuoti burokėliai su cukinija

Reikės: 3 kg virtų burokėlių, 2 kg cukinijų, 1 kg svogūnų, 200 ml aliejaus, 200 ml acto (9 proc.), 2 ropelių česnako, 1 šaukštelių pipirų, 2 šaukštų druskos.

Burokėlius ir cukinijas sutarkuokite burokine tarka. Svogūnus supjaustykite plonais griežinėliais.

I puodą supilkite alieju, suberkite svogūnus ir kepkite, kol jie šiek tiek suminkštės. Tuomet sudėkite tarkuotus burokėlius ir cukinijas, suberkite cukrų, druską. Maišydami virkite apie 10 min.

Supilkite actą, suberkite smulkiai pjaustytas česnako skiltelės, pipirus. Patroškinkite dar 5 min. ir sudėkite viską į iškaitintus stiklainius.

Marinuoti cukinijų saldainiukai žiemai

Reikės: 5 litrų pjaustytų kubeliais cukinijų, 500 g cukraus, 500 ml apelsinų sulčių, 1 šaukštė citrinos rūgštės.

Cukinijų kubelius suberkite į didelį puodą ir užpilkite cukrumi. Palikite parai pastovėti, kad išsiskirtų sultys. Po paros į cukinijas supilkite apelsinų sultis ir citrinos rūgštę. Viską įmaišykite ir pamaisydami pakaitinkite iki užvirimo. Kai užvirs, karštus cukinijų gabaliukus su visu sirupu supilstykite į švarius, iškaitintus stiklainius ir sandariai uždarykite.

Troškinti kopūstai su grybais į stiklainiuką

Reikės: 1 kg grybių, 5 kg kopūstų, 1 kg svogūnų, 1 kg

morkų, 300 g pomidorų padažo, 1 stiklinės vandens, 0,5 stiklinės aliejaus, pipirų, 1 šaukštelių aitriosis paprikos miltelių.

Pirmausia apvirkite supjaustytus miško grybus. Jeigu naudojate pievagrybius, to daryti nereikia.

Svogūnus supjaustykite kubeliais ir apkepkite aliejuje. Kopūstus supjaustykite plonomis juostelėmis, morkas sutarkuokite. I puodą pilkite aliejuje, sudėkite morkas ir kopūstus, pilkite vandenį, patroškinkite 10–15 minučių. Po to sudėkite kepintus svogūnus ir troškinkite apie pusvalandį. I troškinį sudėkite grybus, druską ir pipirus. Troškinkite, kol kopūstai suminkštės. Tuomet dėkite pomidorų padažą ir troškinkite dar 10–15 minučių. Karštą mišrainę sudėkite į švarius stiklainius ir sandariai uždarykite.

Cukinijų, pupelių ir obuolių mišrainė

Reikės: 4 kg pjaustytų cukinijų, 2 kg virtų pupelių, 2 kg rūgštę obuolių, 2 kg svogūnų, 0,5 kg morkų, 4 saldžių paprikų, 2 stiklinių aliejaus, 1,5 stiklinės acto, 300 g cukraus, druskos, pipirų, džiovintų raudonėlių.

Morkas sutarkuokite stambia tarka, paprikas ir svogūnus supjaustykite norimo dydžio kubeliais.

Viską kartu apkepkite aliejuje. Obuolius nulupkite ir sutarkuokite. I puodą dėkite cukinijas, virtas pupeles, obuolius, morkas, paprikas ir svogūnus. Iberkite cukraus, druskos, raudonėlių, pipirų ir supilkite actą. Viską troškinkite apie 20 min. Karštą mišrainę sudėkite į stiklainius ir sandariai uždarykite.

nevalgome! Jas būtina nors 10 min. apvirti 100 laipsnių temperatūroje.

Jeigu ruošiate žalias daržoves, labai atidžiai jas nuvalykite ir pašalinkite netinkamas valgymui dalis, kaip antai tamšiasias ir kietas porų lapų dalis, kopūstų gūžės viršutinius lapus, nuplēškite lapinių salotų netinkamus ir pažeistus lapus, nupjaukite daržovių sumedėjusius lapkočius, išvalykite gerai gumbiavaisių jidubimus.

Pašalinę ar išpjauštę netinkamus valgymui žiedpumpurius, kotus, kogalius, pertvaras, daržovių jau nebeplauname, kad per pažeistas vietas neprarastume vitaminų.

Pomidorų ar paprikų odelę pašalinti bus lengviau nuplikius verdančiu vandeniu. Paprikas dar pakaitinus orkaitėje, odelė pati sutrūkinėja.

Nuvalytas daržoves visuomet perliekite verdančiu vandeniu!

Gyvenimas

Salierai, kiliaropės, griežčiai – sotu ir sveika

(Atkelta iš 5 p.)

Saldrūgštės salierų salotos

Reikės: 500 g salierų šaknies, 2 šaukštų citrinų sulčių, 1 didesnio rūgštaus obuolio, kelių ananaso griežinėlių (apie 200 g), baltųjų pipirų, druskos, 2 šaukštelių klevų sirupo, 80 ml grietinėlės, 50 g graikių riešutų.

Gerai nuplaukite saliero šaknį, nulupkite ir supjaustykite šiaudeliais. Tuoj pat apšlakstykite citrinos sultimis. Obuolių paruoškite taip pat, supjaustykite šiaudeliais ir sumaišykite su salieru. Ananaso griežinėlius (apie 1 cm storio) nulupkite, supjaustykite plonomis skiltelėmis, sudėkite kartu į dubenį su salieru ir obuoliu. Grietinėlę sumaišykite su sirupu, padruskinkite. Berkite pipirus ir užpilkite ant salotų. Užbarstykite kapotais riešutais. Jei jums salotos per saldžios, pašlakstykite dar citrinos sultimis. Labai sveika!

Receptais pasidalino gerb. Eugenija

Palma PUGAČIAUSKAITĖ

Namų dvasią palaiko ir kuria ne daiktai, o juose gyvenantys žmonės...

Peržengus lapkričio slenkstį, po pašnekesių su vėlėmis, turgus gyveno šiam gamtos laikui įprastą gyvenimą. Tik tų pokalbių, matyt, bus vis daugiau, kai daugiau tamsos, kai priešžiemių gamtininkų vadinas mėnuo netruks praeiti ir įžengsime į Advento laiką. Sako, kad vėlės gyvena ir medžiuose, ir net turguje galima jų sutikti per įvairias krikščioniškas relikvijas, kurių galima rasti nemažai tarp sendalkių – rožinių, kryželių, austų rankšluosčių, lovatiesių, kitų rankų darbo daiktų, į kuriuos įdėta širdies šilumos. Tik kaip pastebėjo sutikta prienietė iš Dvariuko, „namų dvasią ne tik kuria, bet ir palaiko ne daiktai, nors jų ir gausu, o namuose gyvenantys žmonės“.

Pusė litro ar septynių šimtų gramų stiklainis konservuotų, marinuotų daržovių kainavo 2,50–3 euros, indelis krienu – 1,50–2 euros.

Apie dešimtą valandą jau nerasi ir gausesnio žuvies pasirinkimo, mat pirkėjai nemiegalių, o žuvis – perka ma prekė. Riebios silkės su galva kilogramas kainavo 3,90 euro, silkės filė su aromatu aliejuje – 5,90 euro, jūros lydekos sauso šaldymo kilogramas kainavo 4 euros, tuno gabaliukų – 9,90 euro, lašišos steiko – 9,90 euro, šaldytos lašišos – 6,90 euro.

Pieno pirkėjai ankstyvi, tačiau apie dešimtą valandą dar sūrį kitą galima surasti. Litras pieno kainavo 0,80 euro, pusė kilogramo sviesto – 6 euros, litras grietinės kainavo 5–6 euros, pusė kilogramo varškės – 2 euros, varškės sūrio kilogramas, priklausomai nuo priedų, – 5,50–6 euros.

Už pusės litro medaus stiklainių bitininkai praše 4–4,50 euro. Už dešimtį vištos kiaušinių vienoje vietoje praše dviejų eurų, kitoje – trijų, dešimt anties kiaušinių kainavo keturių eurų.

Dar paukščių klegesio, žmonių bendrysės buvo ir gyvuliukų turguje, kur vieni rinkosi vištų, kiti „kalbinio“ antukės, triušius. Nedaug perkančiųjų, nedaug ir besidominčių buvo gražiai medžio drožėjo Gintauto darbais. Galbūt todėl, kad kiekvieną turgų jo nesurasi, o ir laikas tokis, kai dauguma taupo nežinomai ateicių. Tik Gintautas nenusimini, nes daug darbų nuperka įvairių muguių metu, ir dar išties yra žmonių, kurie vertina rankų darbo medinių šaukštų ar pjausymolentelę, vertina tiesiog tai, kastikra.

Prienų krašto muziejuje

Spalio 25 d. – lapkričio 25 d. veikia paroda „Keliai į Lietuvos Respublikos Konstituciją: Lietuvos Respublikos Konstitucijai – 30“.

Prienų kultūros ir laisvalaikio centre

Lapkričio 10 d. 18.00 val. – atlėkėjo Romo Damrausko jubileinis koncertas „60 rudens akimirkų“. Bilieto kaina 15 Eur.

Jiezno kultūros ir laisvalaikio centre

Lapkričio 11 d. 17.00 val. – Dalios ir Nerijaus Kisielių tapybos ir bronzos darbų parodos „Tapyba ir brona“ pristatymas. Prienų meno mokyklos Jiezno filialo mokiniai, Jiezno KLC mišraus vokalinio ansamblio „Jieznelė“ koncertas.

Skriaudžių laisvalaikio salėje

Lapkričio 11 d. 19.00 val. – romantinės muzikos vakaras „Aš tave myliu. Galbūt...“. Dalyvauja atlėkėjai iš Kauno, Marijampolės, Prienų, Jurbarko rajonų. Renginys nemokamas.

Išlaužo seniūnijos salėje

Lapkričio 12 d. 16 val. – Išlaužo vokalinio ansamblio (vadovė Ausma Sakalauskaitė) koncertas.

Birštono kurhauze

Lapkričio 12 d. 19 val. – 50-mečio recitalis. Daumantas Kirilauskas (fortepijonas). Programoje: J.S.Bach, L.van Beethoven kūriniai. Koncertas nemokamas.

PR Prienų rajono ir Birštono gyventojai šiemet turėtų sumokėti 419 tūkst. eurų žemės mokesčio

(Atkelta iš 2 p.)

Žemės mokesčių paprasčiausia sumokėti pasinaudojus e. bankininėje ir prisijungus prie Mano VMI. Taip pat žinant mokesčio sumą ir įmokos kodą žemės mokesčių galima sumokėti pašto skyriuse, MAXIMA LT kasose, „Perlo“ terminaluose, spaudos kioskuose, kitose mokėjimų įstaigose. Mokant žemės mokesčių už kitą asmenį, mokėjimo dokumente svarbu nurodyti žemės savininko vardą, pavardę, asmens kodą bei žemės mokesčio įmokos kodą, kuris yra 3011.

Mokesčių administratorius primena, kad žemės mokesčis yra mokamas už gyventojams ir įmonėms nuosavybės teise priklausančią privačią žemę, išskyrus už miško žemę ir žemės ūkio paskirties žemę, kurioje įveistas miškas.

VMI informuoja, kad apskaičiuojant žemės mokesčių už 2022 m., apmokesčinamas plotas nustatytas atsižvelgiant į Valstybinio miškų kadastro pateiktus duomenis apie jame įregistruotus miškų plotus. VMI tokie duomenys yra pateikti ir už 2021 m., todėl miško savininkams žemės mokesčis už 2021 m. bus perskaiciuotas iki 2022 m. gruodžio pradžios.

Nauji žemės savininkai mokesčių moka, jei žemę įsigijo pirmajį pusmetį, o jei antrajį pusmetį – tuomet žemės mokesčis turės būti mokamas nuo kitų metų.

Visą aktualią informaciją apie žemės mokesčių gyventojai gali sužinoti apsilankę VMI internetinėje svetainėje skiltyje „Domiuosi žemės mokesčiu“, taip pat VMI seminare „Kaip sužinoti savo žemės mokesčių?“. Į dažniausiai užduodamus klausimus VMI specialistės atsako VMI „Spotify“ tinklalaidėje, kurią rasite čia.

Informacija mokesčių klausimais teikiama bendruoju numeriu 1882 (+370 5 260 5060 skambinant iš užsienio). Identifikuoti Mano VMI naudotojai, paskambinę 1882 ir pasirinkę žemės mokesčio temą apie mokėtiną sumą, terminus, įmokos kodą sužinoti gali iš karto automatiniu pranešimu, t.y. nelaukiant skambučio eilėje ir nedarbo metu.

Taip pat individualios konsultacijos dėl žemės mokesčio apskaičiavimo už 2022 m. teikiamos ir numeriu 8 5 2191 777, pasirinkus temą „Žemės mokesčio apskaičiavimas“. Primename, jog apsilankymui VMI aptarnavimo padaliniuose būtina išankstinė registracija numeriu 8 5 2191 777.

Delfi TV programa

2022.11.10-2022.11.13

KETVIRTADIENIS

- 06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
- 07:00 Dviračiu per Indonezijos džungles (54)
- 07:30 Ūkininko Petro dienoraštis (47)
- 08:00 Orlijaus kelionės (10)
- 09:00 Ugnikalnių takais (77)
- 09:30 Ugnikalnių takais (78)
- 10:00 Kasdienybės herojai.
- 11:00 Delfi rytas
- 11:55 Kenoloto
- 12:00 Feigino ir Arrestovičiaus pokalbis
- 13:00 Orlijaus kelionės (10)
- 14:00 Orlijaus kelionių archyvai. (Bulgarija, 2 dalis)
- 14:30 Ūkininko Petro dienoraštis (48)
- 15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga
- 16:30 Ūkininko Petro dienoraštis (49)
- 17:00 Gimė ne Lietuvoje.
- 17:30 Ūkininko Petro dienoraštis (49)
- 22:30 Jéga ir Kenoloto
- 22:35 Feigino ir Arrestovičiaus pokalbis
- 23:35 Iš esmės su A. Peredniu (k)
- 00:35 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga (k)
- 02:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
- PENKTADIENIS**
- 06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
- 07:00 Dviračiu per Indonezijos džungles (55)
- 07:30 Ūkininko Petro dienoraštis (48)
- 08:00 Gimė ne Lietuvoje.
- 08:30 Ką žmonės dirba visą dieną (8)
- 09:00 Ugnikalnių takais (79)
- 09:30 Ugnikalnių takais (80)
- 10:00 Alfo vilai (8)
- 11:00 Delfi rytas
- 11:55 Kenoloto
- 12:00 Feigino ir Arrestovičiaus pokalbis
- 19:00 Skaičiai istorijoje (History by numbers) (7)

pokalbis

- 13:00 Gimė ne Lietuvoje.
- 13:30 Ką žmonės dirba visą dieną (8)
- 14:00 Orlijaus kelionių archyvai. Šamanų turgus (Lima, Peru 2 dalis)
- 14:30 Ūkininko Petro dienoraštis (49)
- 15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga
- 16:30 Delfi RŪ. Naujienos rusų kalba
- 17:00 Investavimo akademija.
- 17:55 Kenoloto
- 18:00 Feigino ir Arrestovičiaus pokalbis
- 19:00 Skaičiai istorijoje (History by numbers) (8)
- 20:00 Pas Editą (2)
- 20:30 Ką žmonės dirba visą dieną (8)
- 21:00 Jūs rimbai? (10)
- 21:30 Savaitės kriminalai
- 22:00 Ūkininko Petro dienoraštis (49)
- 22:30 Jéga ir Kenoloto
- 22:35 Feigino ir Arrestovičiaus pokalbis
- 23:35 Dviračiu per Indonezijos džungles (56)
- 00:05 Dviračiu per Indonezijos džungles (57)
- 00:35 Dviračiu per Indonezijos džungles (58)
- 01:05 Dviračiu per Indonezijos džungles (59)
- 11:30 Ūkininko Petro dienoraštis (46)

- 13:00 Gimė ne Lietuvoje.
- 13:30 Ką žmonės dirba visą dieną (8)
- 14:00 Orlijaus kelionių archyvai. Šamanų turgus (Lima, Peru 2 dalis)
- 14:30 Ūkininko Petro dienoraštis (49)
- 15:00 Delfi diena. Svarbiausių įvykių apžvalga
- 16:30 Delfi RŪ. Naujienos rusų kalba
- 17:00 Investavimo akademija.
- 17:55 Kenoloto
- 18:00 Feigino ir Arrestovičiaus pokalbis
- 19:00 Skaičiai istorijoje (History by numbers) (8)
- 20:00 Pas Editą (2)
- 20:30 Ką žmonės dirba visą dieną (8)
- 21:00 Jūs rimbai? (10)
- 21:30 Savaitės kriminalai
- 22:00 Ūkininko Petro dienoraštis (49)
- 22:30 Jéga ir Kenoloto
- 22:35 Feigino ir Arrestovičiaus pokalbis
- 23:35 Dviračiu per Indonezijos džungles (56)
- 00:05 Dviračiu per Indonezijos džungles (57)
- 00:35 Dviračiu per Indonezijos džungles (58)
- 01:05 Dviračiu per Indonezijos džungles (59)
- 11:30 Ūkininko Petro dienoraštis (46)

Reklama

Reklama

Reklama

SIŪLO DARBA

Reikalingas tekintojas-ištekintojas. Galime apmokyti. Tel. 8 610 99 933.

DOVANOJA

Atiduoda funkcinę lovą. Tel. 8 652 97 144.

PERKA

Nekilnojamasis tortas

Perkame nekilnojamaji tortą: butus, namus, sodybas, patalpas, žemės sklypus, miškus ir kitą... Tel. +370 608 20 080.

Gyvuliai, gyvūnai

Įmonė brangiai perka galvijus, atskaito iš karto. Išsivežame. Tel.: 8 686 54 826, 8 684 40 534.

Įmonė perka galvijus geromis kaimis. Tel. 8 613 79 515.

Ivairios prekės

Įmonė perka naudotus automobilius.

Gali būti be techninės apžiūros, nevažiuojantys, išregistruoti. Siūlykite visus variantus telefonu 8 607 67 679.

PARDUODA

Kietas kuras

Parduoda MALKAS, supjautas kaledėmis, rastukais. Skubiai, nemokamai pristato jums patogiu laiku.

Tel. 8 672 51 171.

Parduodu sausas, kapotas malkas, laikomas po stogu, vežame ir mažais kiekiais. Medinius lauko tualetus, pavésines. Išrašome sąskaitas. Tel. 8 648 61 061.

Parduoda malkas. Pristato į namus.

Tel. 8 671 94 231.

Ivairios prekės

Parduodami nauji šaldytuvių ir šaldikliai „Snaige“. Nuolaidos ir garantija 5 metų. Pristatymas į namus nemokamas. Tel. 8 675 50 466.

Parduodame: KIAULIENOS skerdieną puslėmis, lietuviška, svilinta, kaina – 3,45 Eur/kg, puslė sveria apie 50-60 kg. Pateikiame kokybės sertifikatą, kad mėsa LIETUVIŠKA. Atvežimas nemokamas; bulves Vineta, kaina – 0,65 Eur/kg. Tel. 8 607 12 690.

Parduoda žieminius kviečius. Tel. 8 604 93 428.

SIENŲ ŠILTINIMAS

i oro tarpus

Tel. 8 696 42 020

„Gyvenimo“ redakcijoje priimami skelbimai ir į Alytaus, Marijampolės ir Vilkaviškio miestų ir rajonų laikraščius.

- 18:30 Ūkininko Petro dienoraštis (47)
- 19:00 Ką žmonės dirba visą dieną (8)
- 19:30 Savaitės kriminalai
- 19:55 Eurojackpot
- 20:00 Gyvenimas inkile (43)
- 20:30 Jūs rimtai? (10)
- 21:00 Džiunglių kovos (Jungleland) 2019
- 22:30 Jéga ir Kenoloto
- 22:33 Džiunglių kovos (Jungleland) 2019
- 23:00 Dviračiu per Indonezijos džungles (57)
- 23:30 Orlijaus kelionių archyvai. (Berlynas, 2 dalis)
- 00:00 Ugnikalnių takais (55)
- 00:30 Ugnikalnių takais (56)
- 01:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
- SEKMADIENIS**
- 06:00 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“
- 07:00 Orlijaus kelionių archyvai. (Bulgarija, 1 dalis)
- 14:00 Kasdienybės herojai.
- 15:00 Dviračiu per Indonezijos džungles (58)
- 15:30 Egzotiniai keliai. Indija (1)
- 16:00 Ūkininko Petro dienoraštis (48)
- 16:30 Ūkininko Petro dienoraštis (49)
- 17:00 Ką žmonės dirba visą dieną (8)
- 17:30 Savaitės kriminalai
- 17:55 Kenoloto
- 18:00 Orlijaus kelionės (10)
- 19:00 Automobilis už 0 Eur (84)
- 19:30 Gyvenimas inkile (43)
- 20:00 Kasdienybės herojai.
- 21:00 Pavojingos svajonės (Mean dreams) 2016
- 22:30 Jéga ir Kenoloto
- 22:33 Pavojingos svajonės (Mean dreams) 2016
- 23:15 Dviračiu per Indonezijos džungles (59)
- 23:45 Orlijaus kelionių archyvai. (Berlynas, 3 dalis)
- 00:15 Ugnikalnių takais (59)
- 00:45 Ugnikalnių takais (60)
- 01:15 TIESIOGIAI UKRAINOS ŽINIOS „UKRAINA 24“

Kraštiečio dovana kašoniškiams

Kašonių bibliotekoje vyko kraštiečio, kilusio iš Skodiškių kaimo, Prano Malinausko knygos „Vilūnų parapija ir jos gyventojai“ pristatymas. Svečią pristatė Jiezno seniūnas Algimantas Bartusevičius.

Knygos autorius papasakojo, kaip kilo mintis parašyti knygą, darbą archyvuose. Kuklų knygos autoriaus pasiskymą papildė renginyje dalyvavęs „Versmės“ leidyklos redaktorius Juozas Pugačiauskas.

Jiezno seniūnijos krašto dainas dainavo Jiezno kultūros ir laisvalaikio centro vokalinis retro ansamblis „Jieznelė“. Atliekant dailininko, kraštiečio, kilusio taip pat iš Skodiškių kaimo, Algio Skačkauskų sukurtą dainą „Anzelmute“, dainavo visi susirinkusieji.

Renginyje dalyvavusi Algio Skačkauskų sesuo Nijolė pasidalijo prisiminimais, kaip gimė daina „Anzelmute“, kiek daug reikėjo broliui nueiti kelio, kol pripažino dainos žodžių ir muzikos autorystę.

I renginį atvykės Prienų rajono savivaldybės meras Alydas Vaicekauskas mielai bendravo su susirinkusiais, pasidžiaugė Kašonių

bibliotekos glaudžiu bendradarbiavimu su Jiezno seniūnija, Jiezno kultūros ir laisvalaikio centru, Jiezno biblioteka, Kašonių ir Dukurnonių bendruomenėmis.

Susitikimą vedė Kašonių bibliotekos bibliotekininkė Danutė Barjoriene.

Renginio organizatoriai: Kašonių biblioteka, Jiezno kultūros ir laisvalaikio centras, Kašonių bendruomenė.

Renginio partneriai: Jiezno seniūnija, Dukurnonių bendruomenė, Jiezno biblioteka.

Įspūdinga vakaronė Veiveriuose

Smagu šiuo niūriu laikmečiu atsipalauduoti, pabendrauti, pajusti šalia esančių žmonių artumą, šilumą, pabūti kartu. Toks sujungiantis žmones vakaras vyko Veiveriuose, kurie garsėja visoje Lietuvoje žinoma čia veikusia Mokytojų seminarija, Skausmo kalneliu, vieninteliu Lietuvoje Rimorystės muziejumi, labai gražiai klebono Kęstučio Vosyliaus iniciatyva suremontuota bažnyčia, ir iš čia kilusiais garsiais žmonėmis. Taip pat ir žmonėmis, kurie šiandien čia gyvena, myli savo kraštą, garsina Veiverius savo dainomis, giesmėmis, šokių, poezijos eilėmis.

Tokių gražių susiejimų Veiveriuose netrūksta – tai atlaidai, pojėtės, įvairių švenčių minėjimai. O štai praėjusį savaitgalį miestelio kultūros namuose vėl vyko įspūdinga vakaronė – Vilytės Stelmokienės ketvirtosios poezijos knygės „Dainavoj dalelė širdies“ pristatymas.

Smagu buvo pabūti gražiame renginyje, kurį pradėjo puiki, iškalbinga vakaro vedėja Daiva Vencloviene, pristatydama šios vakaronės „kaltininkę“ Vilytė Stelmokienę, nesenai vėl išleidusią poezijos knygą apie gimtuosius Veiverius, savo kraštą, tėvynę Lietuvą, jos gamtą, žmones.

Gražiai skaitomas Vilytės eiles keitė Veiverių šv. Liudviko bažnyčios choro, vadovaujamo Vilmos Pučkienės, kuriame jau daug metų gieda ir knygos autorė Vilytė, atliekamos giesmės – dainos. Malonu buvo klausytis ir moksleivė Samantos Pučkaitės atliekamų dainų.

...Vėl poezijos posmai, kuriuos keitė Veiverių seniūnijos seniūno pa-

vaduotojos Audronės Lazdauskienės bei Veiverių PSPC direktorės Linos Kazlauskienės Vilytei skirti sveikinimo žodžiai ir gėlės.

O kokia šventė be širdži virpinančių Veiverių moterų ansamblio „Radasta“, vadovaujamo Aurelijos Baraišienės, atliekamų labai gražių dainų, pagal Vilytės parašytus poezijos posmus, kuriems muziką sukūrė šio ansamblio vadovė.

Vakaronės dalyvius džiugino ir nuotaiką kėlė trankia muzika į salę išsiveržęs šokių kolektivas „Pasaga“ su vadove Jadviga Beikauskiene, sušokęs ne vieną smagų šokį.

Nors daug metų gyveno Alytuje, nostalgija šiam miesteliui nedingsta. Negaliu pamiršti Veiverių, kur baigtą vidurinę mokyklą, eita į bažnyčią, bendrauta su priukių šio krašto žmonėmis.

Sužavėta šiuo čia vykusiu priukių renginiu, negalėjau nei siterpti žodžiai:

– Vilyte, mano sese, energijos,

sékmės, sveikatos, ikvėpimo noriu palinkėti.

Kurk ir toliau prasmingas ir gražias eiles. Apie prabėgantį gyvenimą, jaunystės grožį, apie nepakartojamas akimirkas žavias.

Gražių, nuoširdžių sveikinimo žodžių išsakė ir Veiverių Neigalių draugijos energingoji pirminkė Vida Butkevičienė, poetė, buvusi Vilytės mokytoja, Alvyra Sventickienė, Vilytės vaikai, artimieji, kasės draugės.

Nesinorėjo, kad baigtuši ši graži šventinė vakaronė. Ir ji dar ilgai nesiabaigė, nes Vilytė, padėkojusi šios vakaronės dalyviams, svečiams, koletyvams, visus pakvietė prie vaščemis padengto stalo arbato ar kavos podeliui.

Irena Petkevičienė

„Ošvenčia“ su liaudies daina per gyvenimą keliauja jau 20 metų

(Atkelta iš 1 p.)

dalijosi „Ošvenčia“ kolektyvo narės. Visus tuos įvykius kolektyvas gražiai įprasmino savo programoje, kuriuo prisiminė ir pačius pirmuosius pa-siromydus.

Beje, kolektyvas folkloro tradicijas puoselėja ne tik Ašmintojė: Süduduvos krašto žodinių paveldą ansamblis skleidžia dalyvaudamas įvairiuose renginiuose visame Prienų rajone ir Lietuvos dainų šventėse.

Anot kolektyvo vadovės, puoselėdama folkloro žanrą savo krašte, „Ošvenčia“ ne tik prisideda prie lietuviškų tradicijų tēstinumo, bet ir prie savo krašto autentiškumo išlaidymo. Todėl R. Vilkenė džiaugiasi, kad per tuos du dešimtmečius kolektyvas nesumažėjo, bet paaugo. Paklausta, ko jubiliejaus proga ansambliočiams norėtų palinkėti, ansamblio vadovė, dėkodama kolektyvui už aktyvų dalyvavimą „Ošvenčia“ veikloje, rūpestrij palaikymą, palinkėjo, kad visus juos lydėtų sėkmę, o Aš-

mintos krašte toliau skambėtų liaudies daina.

Toliau puoselėti lietuviškas tradicijas bei gyvuoja dar ilgus metus ansambliu linkėjo ir pasveikinti at-

vykę Prienų rajono savivaldybės atstovai, Pakuonio seniūnijos seniūnas Antanas Keturakis, Prienų kultūros ir laisvalaikio centro direktorė Virginija Naudžiūtė ir, žinoma, sam-

būrio dalyviai: Prienų KLC folkloro grupė „Gija“, Šilavoto laisvalaikio salės folkloro grupė „Akacija“ bei Pakuonio – „Obelėlė“.

Rimantė Jančauskaitė

Folkloro kolektyvų sambūrio „Ke-liaujam su daina“ dalyviai ir svečiai.

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė

Redakcija: Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė - VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS (60523, ramute@gyvenimas.info); SOCIALINĖS PROBLEMOSES, ŠVIETIMAS, MEDICINA, TEISÉSAUGA, PASLAUGOS: Dalė Lazauskienė, redaktorės pavaduotoja (60014, dale@gyvenimas.info); APLINKOSAUGA, NEVYRIAUSYBINĖS ORGANIZACIJOS, KULTŪRA, SPORTAS: Rimantė Jančauskaitė, apžvalgininkė Lankevičienė (tel./faksas 60012, zina@gyvenimas.info); kompiuterininkai (maketas@gyvenimas.info). Mob. tel. 8 605 19 327.

Redakcijos nuomonė nebutinai sutampa su laiškų autoriių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laiškai rubrikas „Jaunimo skveras“, „Tai, kas išaugina...“ ir „Esi saugus, kai žinau...“

Laike raštis išeina trečiadieniais ir šeštadieniais. Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai. Indeksas 67283. Tiražas: trečiadieniais – 1400 egz., šeštadieniais – 1750 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

Internete skaitykite: www.gyvenimas.info, www.facebook.com/laikrastisgyvenimas

Spaudė UAB „Alytaus Spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (8 315) 73786.

